

Instrukce pro vypracování bakalářské/diplomové práce

poslední aktualizace dokumentu 5. 11. 2025

Pravidla jsou závazná pro všechny studenty, kteří zpracovávají a obhajují práci v programu Ruský jazyk se zaměřením na vzdělávání nebo Učitelství ruského jazyka pro 2. stupeň ZŠ a SŠ. Práce, která nebude vypracována v souladu s těmito pravidly, nebude pozitivně hodnocena a bude konstatováno v posudku práce, že nesplňuje požadavky daného studijního programu.

S těmito instrukcemi je nutné se seznámit ještě před tvorbou práce a všechna pravidla dodržovat. V případě nejasností se obraťte na svého vedoucího práce.

Zadávání bakalářské/diplomové práce

Na začátku každého akademického roku (v říjnu) jsou na webu katedry zveřejňována témata bakalářských a diplomových prací. Bakalářskou a diplomovou práci si zadávají maior studenti **2. ročníku bakalářského studia a studenti 1. ročníku navazujícího magisterského studia**. Student osloví příslušného vyučujícího, který téma vypsál, a prokonzultuje s ním dané téma, přičemž je možná jeho modifikace. Student může také navrhnout své vlastní téma dle zájmu, téma se však musí vztahovat k profilovým předmětům studijního programu. Doporučujeme s oslovením vyučujícího neotálet, může se stát, že vámi zvolené téma již bylo zadáno někomu jinému nebo že příslušný vyučující již nebude mít volnou kapacitu pro vedení BP/DP.

Poté student shromažďuje a pročítá odbornou literaturu ke zvolenému tématu, aby získal základní přehled o problematice a také o dostupnosti relevantních zdrojů, aby si mohl jednak stanovit odpovídající a splnitelné cíle své práce, jednak aby měl dostatek zdrojů pro samotné vypracování práce.

V průběhu letního semestru zpracovává se svým vedoucím „**Rozšířenou anotaci BP/DP**“ (formulář poskytne vyučující semináře či vedoucí práce) pro předmět Seminář k přípravě BP/DP a „**Zadání BP/DP**“ (viz formulář), které po finálním odsouhlasení obou stran vkládá vedoucí do systému SIS. Drobné změny oproti zadání jsou možné, zcela závazné je pouze Téma práce, zadané v SIS, to měnit nelze. Pokud by student však chtěl zcela změnit zadané téma, musí požádat přes žádost na studijní oddělení. Tyto žádosti jsou schvalovány pouze ve výjimečných případech, je proto velmi důležité si téma dobře promyslet.

V letním semestru si student programu maior zapisuje předmět **Seminář k přípravě bakalářské/diplomové práce**. Podmínkou pro jeho splnění je adekvátně zpracovaná Rozšířená anotace BP/DP a její prezentace a obhajoba na semináři.

V případě, že by student měl zájem o **zpracování práce v programu minor**, řídí se Opatřením děkana: Opatření děkana č. 2/2022 Podrobnosti pro vypisování závěrečných prací ve sdruženém studiu pro studenty Pedagogické fakulty Univerzity Karlovy

https://wwwmod.pedf.cuni.cz/udeska/files/opatreni_dekana/opad_c.22022_podrobnosti_pro_vypisovani_zaverecnych_praci_ve_sdruzenem_studiu_pro_studenty.pdf

Změna je schvalována pouze ve výjimečných případech, a to na základě předložené Rozšířené anotace BP/DP a jedné zpracované teoretické kapitoly v rozsahu 6-8 stran, čímž student prokazuje svůj reálný a seriózní zájem o dané téma. Na změnu student však nemá právní nárok.

Rozšířenou anotaci BP/DP v žádném případě **NELZE generovat pomocí AI**, a to ani žádnou z částí tohoto dokumentu, ani cíle, ani strukturu, ani metodologii, ani literaturu!!!! Vše musí vzniknout na základě vlastního zamyšlení nad problematikou, nastudování základní literatury a důkladné konzultace s vedoucím práce. V případě, že vznikne sebemenší podezření, že něco bylo generováno AI, anotace bude odmítnuta a student zápočet za Seminář k přípravě BP nedostane., neboť tím dokazuje, že nepochopil pravidla tvorby BP a je třeba, aby si vše ještě jednou zopakoval.

Dále upozorňujeme, že rozšířená anotace musí být schválena vedoucím práce! Pokud nedostane garant programu/vyučující předmětu informaci od vedoucího práce, že práce je schválena, anotace nebude přijata! Rozšířenou anotaci je potřeba průběžně konzultovat, a to minimálně měsíc před deadline odevzdání rozšířené anotace. Nelze vedoucímu práce poslat anotaci například týden před deadline a myslet si, že vedoucí všeho nechá a bude se okamžitě anotací zabývat, to rozhodně není možné.

Harmonogram tvorby bakalářské/diplomové práce

Student je povinen během zpracování svou práci **pravidelně** konzultovat se svým vedoucím práce **v průběhu minimálně 6 semestrů**. Konzultace probíhají prezenčně nebo online, student má v průběhu tvorby práce nárok na 5 konzultací s vedoucím práce. Úkolem vedoucího práce je metodické vedení studenta při tvorbě práce. Povinností vedoucího práce však není detailně pročitat celé texty, psát k textům komentáře, opravovat chyby, upozorňovat studenta na podezřelé pasáže či zdroje v kontextu neadekvátního využívání nástrojů AI apod. Text práce je zodpovědností studenta.

Student **postupně** předkládá části své práce k posouzení vedoucímu práce dle stanoveného harmonogramu, **NELZE poslat vedoucímu celou práci najednou bez dílčích konzultací**. Vedoucí práce může vyžadovat po studentovi podpis protokolu o konzultacích.

Odevzdání práce na obhajobu v květnu:

2. roč. Bc / 1. roč. NMGr.

Nejpozději **do konce června** – Zadání práce do SIS do stavu „Řešená“

3. roč. Bc / 2. roč. NMGr.

Do konce **září** – min. úvod, kde bude jasně formulován cíl práce a metodika zpracování práce, případně výchozí hypotézy, struktura práce – kapitoly, podkapitoly a jejich náplň

Do konce **listopadu** – min. 15 stran vlastního textu, tj. minimálně celá teoretická část

Do konce **ledna** – první verze **celé BP/DP!!**

Do konce **března** – **finální verze BP/DP** k poslední kontrole se všemi úvodními i závěrečnými stranami!!

Odevzdání BP/DP v elektronické podobě – **stanoven Harmonogramem akademického roku (cca polovina dubna) a NELZE prodloužit!**

Odevzdání práce na obhajobu v září:

2. roč. Bc / 1. roč. NMGr.

Nejpozději **do konce června** – Zadání práce do SIS do stavu „Řešená“

3. roč. Bc / 2. roč. NMGr.

Do konce **listopadu** – min. úvod, kde bude jasně formulován cíl práce a metodika zpracování práce, případně výchozí hypotézy, struktura práce – kapitoly, podkapitoly a jejich náplň

Do konce **ledna** – min. 15 stran vlastního textu, tj. minimálně celá teoretická část

Do konce **dubna** – první verze **celé BP/DP!!**

Do konce **poloviny června** – **finální verze BP/DP** k poslední kontrole se všemi úvodními i závěrečnými stranami!!

Odevzdání BP/DP v elektronické podobě – **stanoven Harmonogramem akademického roku (cca polovina července) a NELZE prodloužit!**

Student nemá nárok na konzultace v době letních prázdnin, tj. od 1.7.!

Odevzdání práce na obhajobu v lednu:

2. roč. Bc / 1. roč. NMgr.

Nejpozději **do konce června** – Zadání práce do SIS do stavu „Řešená“

3. roč. Bc / 2. roč. NMgr.

Do konce **června** – min. úvod, kde bude jasně formulován cíl práce a metodika zpracování práce, případně výchozí hypotézy, struktura práce – kapitoly, podkapitoly a jejich náplň

Do konce **srpna** – min. 15 stran vlastního textu, tj. minimálně celá teoretická část

Do poloviny **října** – první verze **celé BP/DP!!**

Do konce **listopadu** – **finální verze BP/DP** k poslední kontrole se všemi úvodními i závěrečnými stranami!!

Odevzdání BP/DP v elektronické podobě – **stanoven Harmonogramem akademického roku (cca začátek prosince) a NELZE prodloužit!**

Odevzdání bakalářské/diplomové práce

Student odevzdává práci v elektronické podobě nejpozději do termínu stanoveného Harmonogramem akademického roku. Zároveň je také nutné se přihlásit k obhajobě v SIS.

Pozor! Po vložení práce je nutné kliknout na Odevzdat!

Studenti NMgr. studia vkládají také ve zvláštním souboru Abstrakt práce v ČJ a Abstract práce v AJ.

Formát elektronické verze závěrečné práce

V souladu s Opatřením rektora č. 13/2017 Zpřístupnění elektronické databáze závěrečných prací, které je účinné od 1.3.2017, všechny závěrečné práce, které jsou odevzdávány po tomto datu, musejí být do SIS nahrávány ve formátu PDF/A (Portable Document Format for the Long-term Archiving 1 Level „A“). Podrobnosti jsou uvedeny ve čl. 5 opatření, které je přístupné na webu <http://cuni.cz/UK-8092.html>.

Při ukládání je třeba zvolit Možnosti – vybrat formát PDF, dále možnosti a v dialogovém okně Možnosti PDF vybrat volbu **Kompatibilní s archivačním formátem PDF/A**.

Po odevzdání je práce systémem automaticky odesílána na kontrolu antiplagiátorskými systémy Theses a Turnitin. Výsledek kontroly je po několika dnech k dispozici v SIS. V případě, že práce vykazuje větší množství neodkázaných shod s jinými dokumenty, práce bude vyhodnocena jako nevyhovující. Charakter nalezených shod posuzují vedoucí i oponent práce a vyjadřují se k nim v posudcích.

Posudek práce vkládají vedoucí a oponent práce do SIS.

Zpracování práce

Pravidla vypracování závěrečné práce jsou v souladu s Opatřením děkana 28/2024 a jeho přílohami:

https://www.mod.pedf.cuni.cz/udeska/files/opatreni_dekana/opad_28_2024_prace_opr.pdf

https://www.mod.pedf.cuni.cz/udeska/files/opatreni_dekana/opad_28_2024_priloha_1_bakalarska_prace.docx

https://www.mod.pedf.cuni.cz/udeska/files/opatreni_dekana/opad_28_2024_priloha_2_diplomova_prace.docx

Při psaní kvalifikační práce **se student musí řídit mimo jiné Etickým kodexem UK**. V případě zjištění plagiátorství v různých jeho formách a pochybností o originalitě práce, včetně takových prvků, jako je nezákonné použití AI, falšování údajů a zdrojů, neshoda citovaného textu a jeho údajů s originálem atd., má vedoucí práce právo se neprodleně obrátit na Etickou komisi univerzity s žádostí o konzultaci.

Doporučujeme využívat nástroje **AI pouze k vyhledávání relevantních zdrojů**, které si pak student následně opatří v plném znění a bude z nich čerpat při psaní vlastního textu.

V žádném případě **nelze nástroje AI využívat ke generování celých odstavců**, pasáží, kapitol nebo dokonce celé práce!!! Takový postup není v souladu s Etickým kodexem UK – viz výše.

Při finalizaci textu lze AI využít ke korektuře textu, avšak úpravy textu musí být pouze drobného charakteru, např. opravy překlepů, drobné stylistické úpravy apod., větší rozsah přeformulování textů již přípustné není.

Rozsah práce

BP – 30-60 normostran vlastního textu (54 000 znaků včetně mezer) – tj. min. 30 stran od úvodu do závěru

DP – 60-80 normostran vlastního textu (108 000 znaků včetně mezer) – tj. min. 60 stran od úvodu do závěru

Úvodní strany, strany s resumé, seznamem použité literatury, přílohami se do povinného rozsahu nepočítají!!

Jazyk práce

Bakalářskou a diplomovou práci zpracovává student **v českém nebo ruském jazyce** zpravidla dle vlastní preference. **Jazyk práce může také stanovit vedoucí práce.**

Struktura práce

Titulní strana (Úvodní list) – viz vzor

Prohlášení o originalitě vlastního textu – viz vzor

Poděkování (není podmínkou) – viz vzor

Abstrakt závěrečné práce a klíčová slova v jazyce práce (pokud je jiný než čeština)

Abstrakt závěrečné práce a klíčová slova v českém jazyce – povinně

Abstrakt závěrečné práce a klíčová slova v anglickém jazyce – povinně

Obsah (první položkou obsahu je úvod, obsahuje pouze ty části, které jsou číslovány)

1. Úvod
2. Teoretická část
3. Praktická/empirická část
4. Závěr
5. Resumé
6. Seznam použité literatury
7. Vyjádření k využití nástrojů umělé inteligence
8. Přílohy

Abstrakt

150–200 slov

Výstižná charakteristika předmětu, cíle a metod a také stručné shrnutí výsledků práce. V abstraktu nesmí být uveden název práce!!!

„Práce řeší, pojednává, analyzuje, shrnuje, zkoumá...” („The bachelor/diploma thesis deals with, analyses, summaries, investigates ...“)

Klíčová slova – 4–5 slov charakterizujících obsah práce (neuvádějí se slova z názvu práce)

Abstrakt v dalších jazycích je totožný.

Obsah

První položkou obsahu je Úvod, obsahuje pouze ty části, které jsou číslovány.

Při závěrečném formátování nezapomeňte zaktualizovat obsah.

Text práce je členěn **do kapitol a podkapitol**. Struktura musí být přehledná a logická. Každá hlavní kapitola stati práce (zejména teoretické části) by měla být členěna do podkapitol. I kapitoly nejnižší úrovně by měly být aspoň na stránku, není přípustné mít podkapitoly dlouhé jeden či několik málo odstavců.

Úvod

Je první číslovaná strana v práci – číslo stránky odpovídá aktuální stránce

V úvodu práce je uvedena základní problematika práce, jsou jasně vymezeny cíle, zcela jasně je formulován hlavní cíl a dílčí cíle práce, předmět výzkumu, případně výchozí hypotézy (ale nemusí být), jasně popsána metodologie výzkumu, aby bylo zcela jasné, jakým způsobem student práci zpracovával, podrobně rozpracovány jednotlivé kroky.

Cíl práce musí být zcela jasně definovaný a splnitelný zpracováním práce. Např. Cílem práce může být zjistit, ověřit, porovnat, kriticky popsat atd.

Stať práce (dle standardní struktury: úvod, stať rozdělená na teoretickou a praktickou část, závěr)

Teoretická část obsahuje přehled dosavadních, aktuálních poznatků, které se bezprostředně vztahují ke zkoumané oblasti. Obecné informace, které souvisejí s problematikou pouze okrajově, se neuvádějí. Teoretická část musí být východiskem pro zpracovávání praktické části, proto je nezbytně nutné, aby student nejprve zpracoval teoretickou část a pak začal teprve pracovat na praktické části.

Teoretická část by neměla být rozsahem větší než praktická část, doporučený poměr je 1:2 (u bakalářské práce se připouští poměr 1:1 po schválení vedoucím práce).

Teoretická část se opírá o relevantní aktuální zdroje. Obecně platí, že literatura vydaná před rokem 2000, je považována za zastaralou. V některých případech samozřejmě i starší zdroje lze využít, avšak po jejich schválení vedoucím práce. Za relevantní zdroje jsou považovány vědecké monografie, články v odborných časopisech, články ve sbornících, tj. publikace s ISBN nebo ISSN. Z internetových zdrojů jde o zdroje zpracované vysokými školami, odborníky na danou problematiku. Při zpracovávání práce jsou studenti povinni využívat zdroje ruské a české ve vyváženém poměru, doporučujeme i zdroje z jiných jazyků, zejména anglicky psaných, a to zejména v případech, že druhým programem studenta je anglický jazyk.

Teoretická část práce nesmí být pouhým poskládáním citátů a parafrází, ale musí obsahovat vlastní výklad/kritické posouzení problematiky, autorův průvodní komentář.

V případě, že v dané problematice je několik různých teorií/přístupů/klasifikací atd., musí student uvést svou volbu preferovaného teoretického základu.

Praktická část představuje výsledky vlastního výzkumného šetření, které vychází z teoretických poznatků. V úvodu praktické části je podrobně popsána metodologie zpracování práce, která obsahuje cíle výzkumu a výzkumné otázky, předmět výzkumu, výzkumné metody, výzkumný vzorek, kritéria výběru výzkumného vzorku, kategoriální systém obsahové či komparativní analýzy apod. Stěžejní část praktické části obsahuje výsledky vlastního šetření, které musí být odpovídajícím způsobem popsány, okomentovány a reflektovány. Pokud lze, doporučujeme využívat tabulky a grafy.

Závěr – Shrnuje stanovené cíle práce, vyhodnocuje naplnění hlavního cíle i dílčích cílů (argumentačně, nikoli tvrzením typu: Myslím si, že jsem cíle splnila.), shrnuje hlavní zjištění, jejich interpretaci, možnosti dalšího rozpracování tématu, může být zmíněn přínos práce pro praxi, případně problémy a limity, s nimiž se student při zpracovávání potýkal.

Rozsah závěru BP – minimálně 3 strany, rozsah závěru DP – minimálně 5 stran.

Resumé – Stručně shrnuje obsah celé práce, tj. všech částí, teoretické i praktické. Neuvádí se, čím se student zabýval, ale především to, co zjistil. **Rozsah resumé BP – minimálně 3 strany, rozsah resumé DP – minimálně 5 stran.**

Resumé je psáno v ruském jazyce v práci psané v českém jazyce. Resumé je psáno v českém jazyce v práci psané v ruském jazyce. Resumé v AJ je doporučené, nikoli však povinné.

Seznam použitých zdrojů – Seznam obsahuje **POUZE reálně použité, v práci odkázané zdroje**. Není možné, aby seznam použité literatury obsahoval dvacet zdrojů, ale reálně bylo v textu práce odkazováno pouze na pět z nich.

Seznam zdrojů se člení na literární zdroje, elektronické zdroje, ostatní zdroje, řadí se podle abecedy, zvlášť se uvádějí zdroje podle jednotlivých jazyků, resp. zvlášť seznam pro publikace psané latinkou a publikace psané azbukou. Ve zvláštních oddílech se uvádějí také analyzované učebnicové soubory a použité slovníky. U literárněvědných prací se seznam dělí na primární a sekundární zdroje. Ruské zdroje netřeba transliterovat, ponechávají se azbukou.

Při zpracování závěrečné práce je student povinen využívat pouze relevantní zdroje (tištěné monografické, seriálové a neperiodické publikace, vhodné online zdroje). Aby bylo možné v příslušném kritérii hodnotit závěrečnou práci maximálním možným počtem bodů, je student povinen využívat reprezentativní počet tuzemských i zahraničních zdrojů (pro bakalářskou práci alespoň 10 zdrojů, pro diplomovou práci nejméně 20 zdrojů). V použitých zdrojích musí být zastoupeny jak české, tak i zahraniční (zejména ruské) publikaci. Studentům, kteří mají jako druhý aprobační předmět jiný cizí jazyk (angličtinu, příp. němčinu) výrazně doporučujeme zahrnout do zdrojů také anglicky či německy psané zdroje, které umožní lepší srovnání přístupu ke zkoumané problematice.

Literatura se uvádí v souladu s normou ČSN ISO 690 (případně ČSN ISO 690-2 pro elektronické zdroje). Při zpracování seznamu literatury je velmi výhodné použít generátor citací podle této normy na adrese www.citace.com. Po výběru typu zdrojového dokumentu a zadání požadovaných údajů je automaticky vygenerována citace v požadovaném tvaru. Tato citace je v souladu s normou a můžete ji zkopírovat do seznamu literatury.

Vyjádření k využití nástrojů umělé inteligence

V prohlášení **NELZE** uvést pouze nějaké obecné univerzální formulace, musí zde být zcela přesně vymezeno, v které části práce byl jakým způsobem využit který nástroj AI!!!

Seznam tabulek, grafů a obrázků – uvádí se v případě, pokud jich je v práci více. Pokud jsou například v práci celkem 4 tabulky, netřeba seznam dělat.

Seznam příloh – je **poslední číslovaná strana** v práci, přílohy se označují písmeny – například příloha A, příloha B, v obsahu se neuvádějí, seznam příloh je také poslední položkou obsahu. Přílohy práce obsahovat nemusí, záleží na charakteru práce.

Formální náležitosti práce

Font:	Times New Roman (v celé práci používejte pouze jeden font).
Velikost:	12
Řádkování:	1,5
Zarovnání:	do bloku (k levému i pravému okraji)
Okraje:	horní a dolní okraj 25 mm, levý okraj 35 mm, pravý okraj 30 mm
Nadpisy:	Ne více než 3 číslované úrovně, používat funkci styly 1. úroveň – Times New Roman, vel. 16, tučně 2. úroveň – Times New Roman, vel. 14, tučně 3. úroveň – Times New Roman, vel. 12, tučně Další úrovně se již nečísloují

Vzor nadpisů a číslování

1 Úroveň 1

1.2 Úroveň 2

1.2.1 Úroveň 3

Po posledním znaku v číslování se **nepíše** tečka. Mezi nadpisy úrovní 1–3 následuje vynechaný řádek (velikost písma 12). Tím bude zajištěno, že všechny nadpisy budou stejně vzdáleny od textu.

Poznámky:	pro vytvoření poznámkového aparátu se využívá funkce poznámky pod čarou , jsou tvořeny a číslovány automaticky a průběžně od začátku do konce práce
Obsah:	Vytvořit automaticky pomocí funkce rejstříky a seznamy , v obsahu jsou uvedeny pouze číslované stránky. Vodicími znaky v obsahu jsou tečky. Formátování obsahu (Times New Roman, vel. 12, řádkování 1,5).
Odstavce:	Odstavce se oddělují pomocí funkce mezera mezi odstavci, která je nastavena na velikost 6 bodů.

Citace a odkazy

Myšlenky, které nejsou původní (tedy jakékoli myšlenky a informace, které jste odněkud převzali), je nutné v práci uvádět vždy s uvedením jejich autora. Takové pasáže mohou být **citovány** nebo **parafrázovány**.

Citát je doslovně převzatý text. V práci používat spíše méně, pouze jako ilustrace vašeho textu. V souvislém textu neuvádět citáty delší než 10 po sobě jdoucích řádků. **Od začátku do konce musí být citát uveden v uvozovkách**, pro lepší odlišení je možné použít *kurzívu*. Část citátu může být vynechána – označuje se symbolem (...) na místě vynechaného textu (na rozsahu vynechaného textu nezáleží, je třeba označit od jednoho slova po několik vět). Citát může být doplněn autorovou vsuvkou, avšak je nutné zřetelně označit, co je původní a co doplněné, například formou komentáře v závorce (**text komentáře uvnitř citátu – pozn. autora**), po němž opět pokračuje citát. V případě, že budete při citování používat *kurzívu*, komentář autora bude formátován standardně. **Bezprostředně po ukončovacích uvozovkách** následuje odkaz (viz níže). Uvnitř citátu nekumulovat uvozovky – je možné, například, použít jednoduché uvozovky ‚text‘ nebo je nepoužívat vůbec, zejm. pokud by hrozilo, že budou následovat bezprostředně za sebou.

Parafráze je převyprávění, přeformulování myšlenek jiného autora vlastními slovy. Společně s uváděním vlastních myšlenek autora závěrečné práce by měl být tento způsob nejpoužívanější. Takové myšlenky by měly být v textu uvedeny (například: O. Richterek uvádí, že... / I. Pospíšil definuje areál jako... / apod.) Parafráze se **neodděluje** uvozovkami, text je psán standardním písmem odstavce (tedy Times New Roman, vel. 12, řádkování 1,5). Protože se však jedná o uvedení převzatých myšlenek, abyste se vyhnuli nařčení z plagiátorství či opisování, je i v případě parafrází třeba **odkázat na zdroj**, z něhož myšlenka pochází. Odkaz se uvádí vždy **na konci odstavce** obsahujícího převzatou myšlenku. Zcela správně by měl být odkaz uveden **po každém odstavci, který obsahuje převzatou myšlenku**. Pokud je odstavec vystaven na parafrázích několika zdrojů, uvádí se odkazy na všechny.

Spolu s kultivovaným jazykovým projevem je důsledné odkazování jedním z hlavních ukazatelů úrovně odbornosti autora práce.

Odkaz musí obsahovat **nejméně tolik údajů, aby bylo možné jednoznačně určit zdroj** v seznamu literatury. Není proto nutné uvádět jako odkaz celou citaci nebo zbytečně opisovat zbytečné údaje. Standardně se do odkazu uvádějí následující údaje:

Příjmení, J., rok, strana zdroje → **Rozboudová, 2011, s. 71.**

(povinné údaje, které je třeba uvádět vždy)

Příjmení, J., rok, nosič → **Nečasová, 2012, online.**

(jedná se například o citování z el. článku či webové stránky, v seznamu literatury musí být uvedeno v bibliografickém záznamu také datum citace zdroje)

V případě potřeby mohou být odkazy modifikovány tak, aby splňovaly podmínku jednoznačné identifikace zdroje v seznamu literatury.

Odkazovat na zdroje v textu je možné dvěma způsoby:

Způsob 1 – Poznámky pod čarou

Bezprostředně po citátu následuje číslo odkazu na poznámku pod čarou. Ta obsahuje odkaz ve výše uvedeném tvaru. Na konci odstavce, který obsahuje parafrázovanou myšlenku, je odkaz na poznámku pod čarou, jež odkazuje na zdroj, ze kterého bylo čerpáno.

Ukázka

Cizí jazyky jsou v českých školách vyučovány v souladu s principy komunikativní metody, dle níž má „veškerá výuka směřovat k tomu, aby si žák osvojil jazyk jako nástroj komunikace, tj. aby se naučil rozumět mluvené cizí řeči, číst, mluvit a písemně se vyjadřovat.“¹

Komunikativní metoda podle E. I. Passova předpokládá, že vyučovací proces bude organizován jako model komunikativního procesu. Komunikativní příprava žáků by měla probíhat za podmínek, maximálně napodobujících podmínky reálného procesu dorozumívání.²

Způsob 2 – Odkazy v závorce

Bezprostředně po citátu následuje závorka obsahující výše uvedený odkaz. Po každém odstavci s parafrázovanou myšlenkou následuje závorka s odkazem v odpovídajícím tvaru

Ukázka

Cizí jazyky jsou v českých školách vyučovány v souladu s principy komunikativní metody, dle níž má „veškerá výuka směřovat k tomu, aby si žák osvojil jazyk jako nástroj komunikace, tj. aby se naučil rozumět mluvené cizí řeči, číst, mluvit a písemně se vyjadřovat.“ (Veselý, 1980, s. 3)

Komunikativní metoda podle E. I. Passova předpokládá, že vyučovací proces bude organizován jako model komunikativního procesu. Komunikativní příprava žáků by měla probíhat za podmínek, maximálně napodobujících podmínky reálného procesu dorozumívání. (Passov, 1977, s. 3–4)

Ukázky odkazů (v textu) a plného bibliografického záznamu v seznamu literatury

Monografie (odborná kniha)

DUBĚDA, Tomáš. *Jazyky a jejich zvuky: univerzálie a typologie ve fonetice a fonologii*. Vyd. 1. Praha: Univerzita Karlova v Praze, nakladatelství Karolinum, 2005. ISBN 80-246-1073-6.

➔ Duběda, 2005, s. 100.

Kapitola v monografii (odborné knize)

PRŮCHA, Jan. Pedagogické souvislosti: Vztah vývoje a učení, školní vyučování, zóna nejbližšího vývoje. In VYGOTSKIJ, Lev Semenovič. *Psychologie myšlení a řeči*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2004, s. 71–73. ISBN 8071789437.

➔ Průcha, 2004, s. 72.

¹ Veselý, 1980, s. 3.

² Passov, 1977, s. 3–4.

Článek v periodiku (odborném časopise)

VESELÝ, Josef. Hlavní rysy současného pojetí vyučování cizím jazykům. *Cizí jazyky*. Praha: SPN, 1980, roč. 24, č. 1, s. 2–13.

➔ Veselý, 1980, s. 9.

Příspěvek v konferenčním či jiném sborníku

ŽOFKOVÁ, Hana. Problematika vyučování ruštině jako druhému cizímu jazyku a profesionální příprava učitelů cizích jazyků. In Marie Fenclová (ed.). *Vzdělávání učitelů cizích jazyků na počátku 21. století : sborník příspěvků ze IV. středoevropské regionální konference Mezinárodní federace učitelů živých jazyků, UK PedF, Praha, 2003*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Pedagogická fakulta, 2004, s. 268–270. ISBN 80-7290-177-X.

➔ Žofková, 2004, s. 268.

Elektronický dokument

KRČMOVÁ, Marie. *Fonetika a fonologie* [online]. 3. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2009 [cit. 2014-01-25]. Elportál. Dostupné z: <<http://is.muni.cz/elportal/?id=852835>>. ISSN 1802–128X.

➔ Krčmová, M., 2009, online.

Webové sídlo (celý web)

КЕДРОВА, Галина Евгеньевна. *Русская фонетика. Учебные материалы* [online]. Москва: Филологический факультет, 2001 [cit. 2014-07-18]. Dostupné z: <<http://www.philol.msu.ru/~fonetica/index.htm>>.

➔ Кедрова, 2001, online.

Webová stránka (jedna část celého sídla)

КЕДРОВА, Галина Евгеньевна. Формула Потебни. *Русская фонетика. Учебные материалы* [online]. Москва: Филологический факультет, 2001 [cit. 2014-07-18]. Dostupné z: <<http://fonetica.philol.msu.ru/nn/n41.htm>>.

➔ Кедрова, 2001, Формула Потебни, online.

Při vytváření bibliografických záznamů využívejte portál www.citace.com (modul Generátor). S problematiku citací a aktuálním zněním normy ISO 690 se můžete seznámit v dokumentu <http://www.citace.com/soubory/csniso690-interpretace.pdf>

Překlady pasáží z cizího jazyka

Použití zahraničních zdrojů v bakalářské/diplomové práci je povinné, při vypracování vždy vycházejte ze zdrojů jak českých, tak i ruských autorů! Pokud je práce komparativního charakteru a porovnává vybrané jazykové jevy či literární díla i z dalšího cizího jazyka, musí být použita literatura i v tomto jazyce, aby byla zajištěna různorodost přístupů k problematice. V případě, že neexistuje překlad titulu, samozřejmě můžete uvést v práci vlastní překlad. Ten je **vždy** chápán jako parafráze s odpovídajícím odkazem. Kromě odkazu je možné uvést do poznámky pod čarou komentář, že se jedná o překlad autora práce, případně také uvést v poznámce pod čarou originální znění textu.

Azbuka

I když je práce psána česky, v odkazech se jméno autora uvádí v původním znění – například (**Юдина, 2010, s. 25–30**). Platí to jak pro odkazování v poznámkách pod čarou, tak i pro odkazy uváděné v závorkách. Jméno autora v odkazu na zdroj v textu musí odpovídat způsobu uvedení v seznamu zdrojů, aby bylo možné jej identifikovat.

Pokud je práce psaná česky a jméno autora uvádíte přímo v textu, je nutné, aby bylo jméno transliterováno a skloňováno dle pravidel českého jazyka. Např. Judinová (Юдина, 2010, c. 15) uvádí..., Dle Judinové (Юдина, 2010, c. 15) dělíme...

Několik typografických rad a pravidel

- Tam, kde je to nutné nebo vhodné používejte **tvrdou mezeru** (CTRL+SHIFT+MEZERNÍK). Zabráníte tak roztržení nebo zbytečně velké mezeře například mezi předložkou a následujícím slovem). Dbejte na to, aby řádek **nekončil krátkou předložkou** (tj. takovou, která je tvořena jedním či dvěma písmeny).
- Dodržujte **pravidla českého pravopisu** a také **pravidla interpunkce**! Při psaní můžete využít například internetovou jazykovou příručku (<http://prirucka.ujc.cas.cz/>).
- Po interpunkčním znaménku **vždy** následuje **mezera**. Mezery se nedělají uvnitř závorek (první písmeno textu následuje bezprostředně po otevírací závorce a uzavírací závorka následuje bezprostředně za posledním písmenem či znakem textu v ní).
- Číselné výrazy a další speciální symboly uvádějte vždy v souladu s pravidly pravopisu. Například mezi číslem a symbolem % je **mezera** (například: 25 % - zde je výhodné použít tvrdou mezeru, vizte výše).
- Rozlišujte **pomlčku** (text – text) a **spojovník** (text-text), uvádějte je správně v souladu s pravidly jejich použití.
- **Budte v celé práci jednotní!** Od začátku do konce práce užívejte jednotný systém odkazování, označování, zvýrazňování (není vhodné podtrhávat a používat p r o l o ž e n ý text; pro zvýraznění použijte **tučný řez písma**, případně *kurzívu*).
- Jednotní buďte i ve způsobu uvádění autorů v textu, v českém textu je zvykem uvádět autory bez iniciály jména (např. Průcha uvádí...), v ruském textu je naopak zvykem uvádět autory s iniciály jména (např. Н. А. Фомина выделяет...).
- Tabulky, obrázky a grafy vždy popisujte a průběžně číslujte (obrázek 1 – název obrázku; graf 1 – název grafu; tabulka 1 – název tabulky). Pro popis použijte standardní font práce vel. 10, popisy obrázku uvádějte pod nimi, popisy tabulek a grafů předchází. Opět dodržujte jednotu v celé práci.
- Při psaní používejte pouze **spisovný jazyk**, vyvarujte se hovorových výrazů a zabarvených jazykových konstrukcí. Mějte na paměti, že se jedná o odbornou vědeckou práci – jazyková úroveň je jedním z ukazatelů Vaší odbornosti. V závěrečných pracích se používají neosobní konstrukce (trpný rod), případně je možné použít tzv. autorské my, tedy tvary sloves v 1. os. plurálu. Vyvarujte se nepodložených závěrů a hodnocení, nepouštějte se do spekulací. Vlastní názory formulujte odpovídajícím způsobem a vhodně je zasazujte do kontextu.
- K vypracování závěrečné práce **nepoužívejte** nedůvěryhodné a nepodložené zdroje (např. Wikipedie, nejruznější referáty, pseudovědecké články a rádoby odborné zdroje, kterých je zejména na internetu mnoho). Pozor na použití jiných kvalifikačních prací, které nemusí být kvalitní a mohou obsahovat převzaté myšlenky, které nejsou produktem autora práce, ale nejsou řádně odkázány! Kvalifikační práce rozhodně nepoužívejte jako zdroje v teoretické části práce! Při zpracování závěrečné práce se

mimo jiné projeví Vaše schopnost kriticky posoudit důvěryhodnost zdroje a zhodnotit možnosti jeho použití. Nezapomínejte na to, že ne vše, co je napsáno na internetu, je pravda! Pokud je to možné, informace si ověřujte.

- Pokud si nebudete čímkoliv jistí nebo budete mít pochybnosti, **nebojte se obrátit na svého vedoucího práce!**

Před psaním závěrečné práce je vhodné si přečíst některou z publikací věnovaných této problematice. Například:

- ŠANDEROVÁ, Jadwiga. *Jak číst a psát odborný text ve společenských vědách*. Praha: SLON, 2006. 209 s. ISBN 80-86429-40-7.
- ŠIROKÝ, Jan a kol. *Tvoříme a publikujeme odborné texty: nejen pro ekonomy a manažery*. Brno: Computer Press, 2011. 208 s. ISBN 978-80-251-3510-5.

Nebo se podívejte na Helpdesk SIS PedF, kde jsou uvedena další doporučení:
<https://helpdesksis.pedf.cuni.cz/mod/wiki/view.php?pageid=222>